

Nowe dla Pienin gatunki porostów. Cz. II.

JÓZEF KISZKA

KISZKA, J. 2000. New lichen species in the Pieniny Mts. Part II. *Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica* 7: 277–279. Kraków. PL ISSN 1640–629X.

ABSTRACT: Nineteen species of lichen are reported for the first time from the Pieniny Mts in the Polish West Carpathians. The data on habitat for each species are provided.

KEY WORDS: Lichens, distribution, Pieniny Mts, West Carpathians, Poland

J. Kiszka, Akademia Pedagogiczna, Instytut Biologii, Podbrzezie 3, PL–31–054, Kraków, Polska

WSTĘP

Notatka stanowi dalsze florystyczne uzupełnienie flory porostów Pienin (TOBOLEWSKI 1954, 1958, 1982; NOWAK 1961; NOWAK & TOBOLEWSKI 1975; KISZKA & SZELĄG 1992a-b; KISZKA 1997a-c). Zawiera wyniki badań prowadzonych w latach 1997 i 1998 w obrębie pasa Pienin w granicach Polski.

Analizowany teren podzielono na trzy pasma górskie: Pieniny Spiskie (Skalice Nowotarskie), Pieniny właściwe i Małe Pieniny. Pieniny właściwe rozdzielono na następujące części: Pieniny Czorsztyńskie, Masyw Trzech Koron i Pieninki. Przed stanowiskami nowych gatunków podano nazwę pasma górskiego oraz jego część. W zebranych materiale zielnikowym stwierdzono 19 gatunków nowych dla flory porostów Pienin. Niektóre z nowo odkrytych taksonów to gatunki bardzo rzadkie (*Kiliasia athallina*, *Porina leptalea*, *Staurothele succedens*, *Toninia rosulata*, *Verrucaria praetermissa*, *Vezdaea aestivalis*, *Xanthoria soredata*) lub nowe (*Agonimia allobata*) dla obszaru Polski.

Materiał zielnikowy zebranych gatunków złożony jest w zielniku Zakładu Botaniki Akademii Pedagogicznej w Krakowie (KRAP-L).

WYKAZ GATUNKÓW

Agonimia allobata (Stizenb.) P. James – Szczałki roślinne i kora wystających korzeni sosny w miejscu nasłonecznionym. Pieniny Spiskie – brzeg drogi na południowym zboczu garbu nad wsią Trybsz, około 760. Okazy gatunku są identyczne pod względem cech morfologicznych do okazów zebranych przeze mnie w okolicach Kostrino (1998) na Zakarpaciu (Ukraina), potwierdzone przez S. Kondratyuka z Kijowa.

Bacidia assulata (Koerb.) Vězda – Kora uschniętych gałęzi świerka w lesie. Pieniny Spiskie – dolina Potoku Durścińskiego na południowy zachód od Dursztyna, około 555.

Clauzadea immersa (Web.) Hafellner & Bellem. – Ocienione i wilgotne ściany skał wapiennych. Pieniny właściwe: Masyw Trzech Koron – dolina Pienińskiego Potoku, około 670; Wielka Pustelnia około, 680; Pieninki – Białe Skalki, około 610.

Kiliasia athallina (Hepp) Hafellner [= *Toninia athallina* (Hepp) Timdal] – Ściany skalne w miejscu osłoniętym i wilgotnym. Pieniny właściwe, Pieniny Czorsztyńskie – Góra Rabsztyn, około 640.

K. tristis (Müll. Arg.) Hafellner – Łupek wapnisty w skalce na brzegu Dunajca. Pieniny właściwe: Pieninki – mała skałka na brzegu Dunajca przy drodze z Krościenka do Krasu, około 405.

Lecania sylvestris (Arnold) Arnold – Ściana i półka skalna w miejscu osłoniętym. Pieniny Spiskie – Rezerwat Przyrody „Przełom Białki”, pod szczytem Kramnicy, około 680.

Polycoccum marmoratum (Krempelh.) Hawksworth – Ściany i półki skalne skał wapiennych. Pieniny właściwe: Masyw Trzech Koron – Góra Zamkowa, około 790; Pieninki – Zawisy przy drodze z Krościenka do Krasu, około 420; Czerteż, około 770; Małe Pieniny, Rezerwat Przyrody „Biała Woda”, skałka od północnej strony, około 655. Gatunek ten jest uważany za grzyb pasożytny na plechach porostów naskalnych.

Porina leptalea (Dur. & Mont.) A. L. Sm. – Kora starych pni jaworów. Pieniny właściwe: dolina Pienińskiego Potoku opodal ujścia do Dunajca, około 460; Masyw Trzech Koron – Huliński Potok, około 590.

Rinodina zwackhiana (Krempelh.) Koerb. – Ściany skalne w miejscach widnych. Pieniny właściwe: Pieniny Czorsztyńskie – Cisowiec, około 660. Dotychczas z Polski nie podawany (NOWAK 1998).

Staurothele succedens (Rehm ex Arnold) Arnold – Wapienne łupki w łóżysku potoku okresowo zalewane wodą. Pieniny właściwe: Pieniny Czorsztyńskie, zachodnie zbocze Macelowej Góry, około 580.

Strangospora moriformis (Ach.) Stein – Kora modrzewia na skale wapiennej. Pieniny właściwe: Pieninki – Zawisy przy drodze z Krościenka do Krasu, około 480.

Thelidium eitneri A. Zahlbr. – Kamienie zanurzone w czystej wodzie potoku. Pieniny właściwe: dolina Pienińskiego Potoku przy ujściu Hulińskiego Potoku, około 570.

T. olivascens (A. Zahlbr.) J. Nowak & Tobolewski – Buła krzemienista w kamieniu wapiennym okresowo zalewanym wodą potoku, w miejscu widnym. Pieniny właściwe: Pieniński Potok przy ujściu Hulińskiego Potoku, około 570.

Toninia rosulata (Anzi) Oliv. – Gleba w szczelinach ścian skalnych w miejscu nasłonecznionym. Pieniny właściwe: Pieniny Czorsztyńskie – Góra Rabsztyn, około 640.

Verrucaria aquatilis Mudd – Otoczaki granitowe zanurzone w wodzie przy brzegu Dunajca – Pieniny właściwe, Pieninki; droga z Krościenka do Krasu, koło zwalonego mostu na Dunajcu, około 405.

V. funckii (Spreng. in Funck) A. Zahlbr. [= *V. elaeomeleana* (Massal.) Arnold] – Duże kamienie wapienne wystające z wody i okresowo zalewane w miejscu widnym. Pieniny właściwe: Pieniny Czorsztyńskie, Potok Limbargowy, około 650.

V. praetermissa (Trevis) Anzi [= *V. laevata* Koerber] – Otoczaki granitowe wystające z wody i okresowo zalewane. Pieniny właściwe: Pieninki, droga z Krościenka do Krasu koło przęsła zwalonego mostu na Dunajcu, około 405.

Vezeada aestivalis (Ohlert) Tsch.-Woess & Poelt – Humus i murszejące darnie mchów koło paleniska ognisk w miejscu widnym. Pieniny Spiskie: Oblazowa na szczycie, około 670.

Xanthoria sorediata (Vainio) Poelt – Ściana skały wapiennej w miejscu suchym i nasłonecznionym. Pieniny właściwe: Pieninki, Czerteż, około 774.

LITERATURA

KISZKA J. 1997a. Porosty (*Lichenes*) dna i otoczenia zbiorników retencyjnych w dolinie Dunajca w Pieninach. – *Fragm. Flor. Geobot. Ser. Polonica* 4: 253–323.

- KISZKA J. 1997b. Nowe dla Pienin gatunki porostów. Cz. I. – *Fragm. Flor. Geobot. Ser. Polonica* **4**: 325–328.
- KISZKA J. 1997c. Porosty (*Lichenes*) prawnie chronione w otulinie zbiorników retencyjnych na Dunajcu koło Czorsztyna (Podhale, Pieniny). – *Ochr. Przyr.* **54**: 111–118.
- KISZKA J. & KOŚCIELNIAK R. 1998. Zmiany we florze porostów w obrębie i otoczeniu zbiorników retencyjnych w dolinie Dunajca koło Czorsztyna. – W: K. CZYŻEWSKA (red.), *Różnorodność biologiczna porostów*, ss. 65–70. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- KISZKA J. & SZELĄG Z. 1992a. Nowe dla Pienin gatunki porostów. – *Fragm. Flor. Geobot.* **37**(2): 597–600.
- KISZKA J. & SZELĄG Z. 1992b. Porosty (*Lichenes*) polan Pienińskiego Parku Narodowego – zagrożenie i ochrona. – *Pieniny – Przyroda i Człowiek* **2**: 55–63.
- NOWAK J. 1961. Porosty Wyżyny (Jury) Krakowsko-Częstochowskiej. – *Monogr. Bot.* **11**(3): 1–128.
- NOWAK J. 1998. Porosty (*Lichenes*). *Buelliaceae* (*Physciaceae* sensu lato). **6**(2). ss. 236. Polska Akademia Nauk Instytut Botaniki im. W. Szafera, Kraków.
- NOWAK J. & TOBOLEWSKI Z. 1975. Porosty polskie. ss. 1177. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa – Kraków.
- TOBOLEWSKI Z. 1954. Z badań nad florą porostów Pienin. – *Fragm. Flor. Geobot.* **1**(2): 1–13.
- TOBOLEWSKI Z. 1958. Porosty Pienin. – *Pr. Komis. Biol. Pozn. Tow. Przyj. Nauk. Wydz. Mat.-Przyr.* **17**: 1–124.
- TOBOLEWSKI Z. 1982. Porosty. – W: K. ZARZYCKI (red.), *Przyroda Pienin w obliczu zmian*, ss. 173–188. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa – Kraków.

SUMMARY

This paper presents new records of lichens from the Pieniny Mts in the Polish Western Carpathians. Nineteen species are reported as new to this region. Some of them are rare in Poland: *Clauzadea immersa*, *Kiliasia athallina*, *K. tristis*, *Lecania sylvestris*, *Porina leptalea*, *Staurothele succedens*, *Strangospora moriformis*, *Thelidium eitneri*, *Toninia rosulata*, *Veizdaea aestivalis* and *Xanthoria soreliata*. *Agoniaria allobata* and *Rinodina zwackhiana* are new to the lichen flora in Poland. *Polycoccum marmoratum* is a non-lichenicolous fungus.

Przyjęto do druku: 17.12.1999 r.